

5770

	TASTE OF LIMMUD	
--	----------------------------	--

הִישָׁן יִתְחַדֵּשׁ וְהַחֲדָשׁ יִתְקַדֵּשׁ

...hajasjan jitchadesj wehechadasj j itkadeesj...

...wat oud is wordt vernieuwd en wat nieuw is wordt geheiligd...

Rav Kook, de eerste opperrabbin van Israel

Igrot Haraya, Igeret 164

Sjabbat 3 juli / 21 tammoez 5770

SidraPinchas, Bemidbar [Numeri] 25:10-30:1, Tanach blz. 321-332

Haftara: Jirmeja 1:1-2:3, Tanach blz. 915-916

Vertaling: Nico Vissel

www.limmud.org/publications/tasteoflimmud/5769/Pinchas/

PINCHAS

Pinchas, naar wie deze sidra is vernoemd, staat voor held of tegenheld (anti-hero), maar verschijnt alleen aan het begin ervan. Hem wordt een goddelijke bindende overeenkomst voor vrede en een eeuwigdurend toewijzing van het priesterschap beloofd wegens zijn fanatieke inzet voor God. Maar overigens gaat deze sidra vooral over de bijzonderheden van de namen in iedere stam van Israël, het erfdeel dat de dochters van Tselofchad van hun vader zullen krijgen en eindigt met de beschrijving van de offers voor iedere feestdag, voor de Sjabbat en voor de Rosj Chodesj.

[Een andere invalshoek](#)

Pinchas – Miriam Berger

Miriam Berger is hoofdrebbe van de Finchley Reform Synagogue, Londen, UK.

Als tiener ging ik een paar dagen logeren bij mijn broer, die rechten studeerde in Cambridge. Op voorstel van mijn ouders ging ik een paar rechtscolleges volgen om er zeker van te zijn dat ik werkelijk theologie wilde kiezen en niet rechten. Ik zat te luisteren, maar raakte aardig gefrustreerd omdat niemand de vragen stelde waar ik een antwoord op verlangde. Bij iedere zaak waarover gesproken werd wilde ik wat meer weten: ik had geen belangstelling voor de schikking van een scheiding, maar wilde weten waarom het paar wilde scheiden. Een vonnis vond ik niet zo zeer belangrijk, wel de beweegredenen die tot de misdaad hadden geleid.

In Tora wordt op verschillende manieren over wetten gesproken. We moeten het soms maar slikken, zonder verdere uitleg, en soms moeten we een verhaal uiteen rafelen om de wet te

vinden. In het geval van de dochters van Tselofchad wordt er jurisprudentie over een omschreven geval vastgesteld en getoond waarom er een wijziging in het erfrecht werd gemaakt.

Vaak worden de dochters van Tselofchad getoond als belangrijke feministes. Zij traden naar voren in een patriarchale gemeenschap. De zusters sloegen de handen ineen en verdedigden hun zaak tegenover Mosjee, de priester Elazar, de stamoudsten en de gehele volksvergadering. Zij zagen onrecht en streefden naar verandering. Desondanks weet ik nog niet zo zeker of ze zó belangrijk waren.

Van veel vrouwen in Tora wordt de naam niet genoemd, ze worden te onbelangrijk gevonden om iets over hun levensgeschiedenis te vermelden. Maar deze vijf vrouwen worden herhaaldelijk met name genoemd in de hoofdstukken 26, 27 en 36 van Bemidbar (Numeri).

Ik beschouw dit toch niet als een triomf, als een bewijs dat zij van grote betekenis waren. Het noemen van de namen vermindert de rol die God speelt om hun zaak te bevorderen en erfrecht aan vrouwen toe te kennen. Het noemen van de namen biedt de rabbijnen en verklaarders de ruimte om de invloed die de dochters van Tselofchad op vrouwenrechten hadden te verminderen. De namen verbindt immers deze strijd voor het erfrecht van vrouwen aan één precies geval, aan hun zaak. Door de details van hun geval worden er grenzen aan de wet gesteld, in maat en getal, en daardoor wordt voorkomen dat men daaruit een algemene regel kon formuleren voor alle andere zaken die over erfrecht van vrouwen gaan. Je ziet dit voor het eerst in Bemidbar 36, waar in een toevoeging aan het verhaal het recht van vrouwen om buiten de stam te trouwen wordt beperkt. Daarna wordt dit recht in de Talmoedtraktaat Bava Batra steeds strakker getrokken en behoudender gemaakt.

De dochters van Tselofchad kan men zien, en dat gebeurde ook, als voorbeeldige 'klatfes', hele sterke vrouwen in de Tora. Maar men kan er ook aan zien, dat wie het hardst schreeuwt wel gehoord wordt, maar dat dit niet altijd een langdurig effect heeft. De dochters van Tselofchad raden ons aan om onvermoeibaar door te werken maar er niet van uit te gaan, dat één campagne, al heeft die een flink succes, de wereld zal veranderen.

Een andere invalshoek – Irit Burkeman

Irit is sinds vele jaren nauw betrokken bij Limmud, als deelnemer en tevens als inleider.

Sidra Pinchas (en in het bijzonder hoofdstuk 27) geeft raad aan mensen, die geloven in het verdiepen en voortzetten van Joodse waarden, hoe die waarden in de toekomst behouden kunnen blijven.

Iedere naam heeft een betekenis en zeker die uit de Tanach. Kijk eens naar de spelling van Tselofchad in het Hebreeuws, zonder de klinkers. De naam kan worden opgedeeld in twee stukken: *Tsel pachad* (de schaduw van de angst). Er was vast grote moed voor nodig om als de dochters van Tselofchad –Machla, Noah, Chogla, Milka en Tirtsa de leiders van de Israëlieten aan te spreken op hun deel van de erfenis van hun vader.

In een patriarchale wereld hadden deze vrouwen te kiezen uit twee mogelijkheden: onder de schaduw van vrees te blijven en aanvaarden dat ze niets zouden erven of daaronder uit komen, de angst overwinnen en opeisen wat hen rechtens toekwam. Zij kozen het pad van de moed en namen hun lot in eigen hand; zo verzekerden zij er zich van dat de naam van de familie en de bezittingen een toekomst zouden hebben. Daarenboven baanden zij een pad voor alle vrouwen en anderen in talloze groepen, die onderdrukt worden en in de schaduw van de angst leven. De dochters van Tselofchad zijn de eerste vrouwen waarvan is vastgelegd, dat zij voor vrouwenrechten hebben gevochten en die eerste moedige stap naar gelijkberechtiging hebben gezet.

Voor de toekomst wordt verderop in hetzelfde hoofdstuk (27:18) het leiderschap van de Israëlieten vastgelegd. Mosjee krijgt te horen, dat hij Jehosjoea bin Noen moet aanstellen als zijn opvolger. Door zijn handen op hem te plaatsen, draagt hij symbolisch zijn kennis en steun over aan de volgende leider. Als een gemeenschap een levensvatbare en bloeiende

toekomst wil krijgen, moet het zorgen voor een ononderbroken leiderschap. De *semicha*, de symbolische handoplegging wordt tot de dag van vandaag toegepast bij het verlenen van de rabbinale bevoegdheid.